

STAYCATION

De store oplevelser ligger ikke altid langt væk. Er der noget, vi har lært af de seneste par år, er det, at Danmark har masser at byde på. Her får I ti bud på spændende og flotte steder inden for landets grænser, hvor I både kan nyde sommeren og hygge jer, imens I lærer Danmark og den danske historie, natur og kultur lidt bedre at kende.

TEKST ELSE MARIE LEHMAN FOTO PR

FAXE KALKBRUD

Det fotogene kalkbrud ved Faxe er Danmarks største menneskeskabte udgravning. Den strækker sig over en kvadratkilometer og er 45 meter dyb. Kalkbruddet ligger, hvor der for rundt regnet 63 millioner år siden var et stort koralrev i det hav med krokodiller, hajer, skildpadder og blæksprutter, som dengang dækkede hele Danmark. Kalken i området er resterne af forstenet koralrev og de dyr, der levede på det. Med hammer, mejsel og lidt held kan I finde et gammel fossil fra den fjerne fortid. Medbring også solbrillerne, hvis I er her på en solskinsdag, hvor det reflekterende lys fra de smukke, kridhvite omgivelser ellers kan blænde jer.

➔ Østervej 10, 4640 Faxe

I KAN OGSÅ ...

... besøge **Møns Klint** eller **Stevns Klint**, som ikke bare er smukke og særegne stykker dansk natur, men lige som kalkbruddet ved Faxe også har stor geologisk interesse – endda også set med internationale briller og i UNESCO-perspektiv.

RÅBJERG MILE

I finder Råbjerg Mile, landets største vandreklit, mellem Skagen og Ålbæk helt oppe i det nordlige Jylland. Råbjerg Mile er en kilometer lang, halvanden kilometer bred og består af cirka fire millioner kubikmeter sand, som stille og roligt vandrer hen over Skagen Odde. Den er smuk at se på og fascinerende at bevæge sig rundt i. Her kan I både lege og motionere, og I kan tage flotte fotos til familiealbummet.

◆ Råbjerg Mile Vej, 9990 Skagen

IKAN OGSÅ ...

... besøge **Rubjerg Knude** lidt længere sydvest på ved Lønstrup. Den er landets næststørste vandreklit – og i øvrigt også hjem for det danmarksberømte fyr, som blev flyttet under stor mediebevågenhed i 2019 for at undgå, at det styrtede i havet.

EJERBJERGE

I Ejer Bjerge og nabolaget ved Yding – finder I Danmarks højeste naturlige punkter. Her kan I komme så højt til vejrs, som det overhovedet er muligt uden hjælp fra menneskeskabte jordbunker og bygninger, i det danske landskab. Ved det højeste punkt, Møllehøj, vil det sige 170,86 meter. I kan kigge hertil fra tårnet på listens nummer tre, Ejer Bavnehøj, som ligger få hundrede meter mod øst, eller nyde en fin lille rundtur på halvanden kilometer hen over markerne mellem de to steder.

◆ Ejer Bavnehøjvej 4, 8660 Skanderborg

IKAN OGSÅ ...

... besøge landets ”stejleste bjerg”, **Abborrebjerg** på Møn. Det er 143 meter højt og har den største *peak* faktor (stejlhed på den sidste kilometer mod toppen).

BUNKERMUSEUM HANSTHOLM

Bunkermuseet i Hanstholm er landets største af sin slags. Her kan I få et godt indtryk af bunkerne fra 2. Verdenskrig, deres funktion og livet i dem under krigen. Batteriet ved Hanstholm er fra 1941, og det var base for op mod 600 tyskere under besættelsen. I kan gå på opdagelse i de bygninger, som de levede i under krigen, og køre en tur rundt i området med den togbane, som blev benyttet til at transportere den tunge ammunition til kanonerne. Hvis I bagefter (gen)ser *Olsen-banden i Jylland*, vil I sikkert kunne genkende kulissen fra 1971.

◆ Molevej 29, 7730 Hanstholm

IKAN OGSÅ ...

... gå på bunkeropdagelse andre steder langs den jyske vestkyst, f.eks. ved **Houvigfæstningen**. Anlægget her ved Søndervig indgik også i Hitlers **Atlantvolden**, som løb fra Spanien i syd til Nordkap i nord.

ERTHOLMENE

Ertholmene ligger 18-20 kilometer nordøst for Bornholm og er Danmarks østligste landområde. Øgruppen består af flere mindre øer, et fuglereservat og en række skær. Kun to af øerne, Christiansø og Frederiksø, er beboede af de cirka 90 mennesker, der har deres hjem og hverdag på de små særprægede øer med en ganske særlig historie som blandt andet fæstningsværk med ganske særlig strategisk betydning, som fængsel for kriminelle og som karantænestation under koleraepidemien i 1800-tallet. Ertholmene ejes af staten og administreres stadig af Forsvarsministeriet, men i dag er det naturen og dyrelivet, der særligt fylder her i den allerøstligste del af kongeriget. Et besøg på Ertholmene kan laves som en dagsudflugt fra Bornholm. Overnatning er dog også mulig, hvis I booker i god tid.

◆→ *Christiansø, 3760 Gudhjem*

I KAN OGSÅ ...

... besøge Danmarks vestligste (**Blåvandshuk**), sydligste (**Gedser Odde**) og nordligste (**Skagen Nordstrand**) punkter.

VADEHAVET

Vadehavet er en del af verdens største tidevandsområde, som UNESCO har udpeget som verdensnaturarv. Flere gange om dagen bliver der her skubbet én milliard kubikmeter vand frem og tilbage over havbunden, når den skiftevis tørlægges og overstrømmes. Ved lavvande kan I gå tur på havbunden og kigge nærmere på alt det, der lever her. Ved højvande kan I studere fugle og sæler og blive fascinerede af den store forskel på ebbe og flod: mellem 1,2 meter i Ho Bugt og 1,8 meter i den sydlige del af det danske vadehav.

◆→ *Vadehavscenteret, Okholmej 5, Vester Vedsted, 6760 Ribe*

I KAN OGSÅ ...

... køre en tur til den lille vadehavs-ø **Mandø**, enten med en traktorbus ad Ebbevejen eller i egen bil ad Låningsvejen (tjek tidevandskemaet grundigt inden afgang). Få eventuelt fat i et ø-pas (oepas.dk) inden turen, så I kan få et stempel i det ved Brugsen og samle inspiration til andre danske småøer, I kan besøge efterfølgende.

BRORFELDE BAKKER OG OBSERVATORIET I BRORFELDE

Brorfelde Bakker og Observatoriet i Brorfelde er kendt i mange børnefamilier for sin medvirken i Wikke og Rasmussens julekalender *Julestjerner*. Det er dog i mindst lige så høj grad landets største observatorium, og tilbage i tid har mange førende astronomer boet her, bedrevet forskning og gjort utallige observationer og registreringer af himmelrummet. Udsynet opad er stadig noget ganske særligt her i de Sjællandske Alper, takket være det helt specielle mørket, som falder over området og som af samme grund er fredet. Har I lyst til et læn-gerevarende besøg med masser af nørderi om jord og himmelrum, kan I booke overnatning i de nyetablerede stjernekygger-shelters med vinduer til himlen.

◆► *Observator Gyldekernes Vej 3, 4340 Tølløse*

IKAN OGSÅ ...

... besøge **Danmarks Tekniske Museum** i Helsingør på en regnvejrsdag og få et kig ind i **Andreas Mogensens rumkapsel** fra turen til den internationale rumstation i 2015.

GUDENÅEN

Gudenåen er med sine 153 kilometer Danmarks længste å. Den er blevet brugt til transport og søfart siden oldtiden, og den dag i dag bliver der stadig roet og sejlet flittigt på den, særligt i kano. Hvis I har tid nok, kan I sejle hele vejen fra udspringet ved Tørring til udmundingen i Randers fjord. Der er masser af raste- og overnatningssteder undervejs.

Hvis I hellere vil nyde åen fra landsiden, kan I vælge at vandre eller cykle langs den smukke rute, der snor sig gennem skove, enge, søer og dale.

◆► *F.eks. Aagade 31, 7160 Tørring*

IKAN OGSÅ ...

... gå på jagt efter **Gudenåens udspring** i **Tinnet Krat** nordvest for Tørring. Her kan I samtidig vandre ad en bid af **Hærvejen**.

STENGADE SKOV

Stengade Skov ligger idyllisk ud mod Langelandsbæltet. I skoven mellem Tranekær og Spodsbjerg kan I både nyde skovens dybe stille ro samt strand, vand og nationale klenodier. Her står det flerstammede og majestætiske bøgetræ på mere end 200 år, som går under navnet Oehlenschlägers bøg. Det var efter sigende nemlig bøgetræerne her på Langeland, der inspirerede digteren Adam Oehlenschläger til teksten om de 'brede bøge' og 'salten østerstrand' i *Der er et yndigt land*. Stengade Skov huser også forskellige gamle kulturminde, blandt andet Skansen, som blev benyttet til forsvar af området under Englandskrigene i begyndelsen af 1800-tallet.

◆ Stengade Skovvej, 5953 Tranekær

IKAN OGSÅ ...

... tage på skovtur i **Silkeborgskovene**, som er Danmarks største skovområde. Her finder I landets (og Skandinaviens) højeste træ, en douglasgrand, som i 2018 blev målt til at være 53,7 meter højt.

ASSISTENS KIRKEGÅRD

Gå på opdagelse på Assistens Kirkegård på Nørrebro, hvor mange af landets afdøde prominente personligheder igennem mere end 250 år er blevet stedt til hvile. En af de mest kendte er H. C. Andersen, hvis grav oftest er pyntet med tegninger og andre fine hilsner. Blandt de mange andre digtere og forfattere, filosoffer, videnskabsmænd (m/k), malere, billedkunstnere og arkitekter, komponister, musikere og skuespillere, som ligger i kirkegårdens forskellige afdelinger, er fysiker Niels Bohr, forfatter Jakob Ejersbo, dj og radiovært Morten "Master Fatman" Lindbjerg, rapper Natasja Saad, skuespiller Ole Ernst, forfatter Dan Turéll, fysiker H. C. Ørsted, tegner og forfatter Ib Spang Olsen og filosof Søren Kierkegaard. Så der er nok at holde øje med og snakke om på jeres rundtur. Bliver I trætte undervejs, er her også gode muligheder for at slå sig ned og holde en pause, inden I fortsætter eller begiver jer udenfor murene til det livlige Nørrebro.

◆ Kapelvej 4, 2200 København N

IKAN OGSÅ ...

... besøge **Vestre Kirkegård** i København (SV), som er landets største kirkegård og ligeledes er hvilested for flere kendte personligheder, blandt andet en række tidligere socialdemokratiske statsministre.

TAG PÅ DANMARKS-MISSION

Alle tips i artiklen stammer fra bogen *Danmarksmissionen – inspiration til nysgerrige børnefamilier*. Den giver jer inspiration til hele 70 steder (og endnu flere bonussteder) i Danmark, som I kan bruge sommeren på at opleve og udforske.

Danmarksmissionen – inspiration til nysgerrige børnefamilier, Else Marie Lehman, Forlaget Frydenlund, 249 kr.